EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.2.2015
COM(2015) 69 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2013. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2013. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

1. SISSEJUHATUS

Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/2/EÜ (ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)[1] artikli 7 lõikega 4 hõlmab käesolev aruanne ajavahemikku 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini. Aruanne hõlmab teavet, mille 26 liikmesriiki on Euroopa Komisjonile edastanud. Malta ja Horvaatia ei esitanud 2013. aasta kohta andmeid. Horvaatia ühines ELiga 1. juulil 2013.

2. ÕIGUSLIK ALUS JA TAUST

Direktiivi 1999/2/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid edastama igal aastal komisjonile:

– kiiritusrajatiste kontrolli tulemused, eelkõige töödeldud toodete liigid ja kogused ning kasutatud doosid,

ning

– toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töötlemise avastamise meetodid.

Kõnealuse direktiivi artikli 7 lõikega 4 on ette nähtud, et komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas*:

– üksikasjalikud andmed liikmesriikide heakskiidetud kiirituskeskuste kohta ja võimalikud muudatused nende staatuses;

– aruande siseriiklike järelevalveasutuste igal aastal esitatava teabe kohta.

Üldist teavet toiduainete kiiritamise kohta saab komisjoni tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadi kodulehelt[2].

2.1. Kiirituskeskused

Toitu ja toidu koostisosi võib kiiritada ainult heakskiidetud kiirituskeskustes. ELi kiirituskeskusi kiidavad heaks liikmesriikide pädevad ametiasutused. Direktiivi 1999/2/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid komisjonile edastama oma heakskiidetud kiirituskeskuste loetelu.

Toitu ja toidu koostisosi võib kiiritada vaid järgmiste kiirgusallikate abil, mis on loetletud direktiivi II lisas:

– radionukliidide ^{60}Co või ^{137}Cs gammakiirgus;

– röntgenikiirgus, mis pärineb maksimaalselt 5 MeV nominaalsel energiatasemel (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest;

– elektronide voog, mis pärineb maksimaalselt 10MeV nimienergiaga (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest.

Liikmesriikide heakskiidetud kiirituskeskuste loetelu on avalikult kättesaadav, sest komisjon on selle avaldanud[3].

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/2/EÜ, 22. veebruar 1999, ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16).

2 http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

3 ELT C 265, 1.9.2012, lk 3.

2.2. Kiiritatud toit ja toidu koostisosad

Euroopa Liidus on kuivatatud maitsetaimede, vürtside ja köögiviljasegude kiiritamine lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 1999/3/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta[4]. Lisaks sellele teatasid seitse liikmesriiki komisjonile, et nad hoiavad jõus teatavate toiduainete ja toidu koostisosade riiklikke lube kooskõlas direktiivi 1999/2/EÜ artikli 4 lõikega 4. Komisjon on avaldanud riiklike lubade nimekirja[5].

Kõik kiiritatud toidud, mis sisaldavad ühte või mitut toiduaine kiiritatud koostisosa, peavad olema tähistatud sõnadega „kiiritatud" või „töödeldud ioniseeriva kiirgusega". Kui kiiritatud toodet kasutatakse liittoiduaine koostisosana, lisatakse samad sõnad koostisosade loetelus selle koostisaine juurde. Pakkimata toote puhul märgitakse need sõnad koos toote nimetusega tahvlile või sildile, mis asub selle mahuti kohal või kõrval, kuhu toode on paigutatud.

Korrektse märgistamise jõustamiseks või loata toodete avastamiseks on Euroopa Standardikomitee komisjoni volitusel standardiseerinud mitu analüüsimeetodit.

3. KIIRITUSKESKUSTES LÄBI VIIDUD KONTROLLIMISTE TULEMUSED NING KASUTATUD DOOSID

Käesolevas aruande punktis käsitletakse kiirituskeskuste kontrollimiste tulemusi, eelkõige töödeldud toodete liikide, koguste ja kiiritusdooside osas. Vastavalt liikmesriikide edastatud teabele kinnitasid pädevate asutuste teostatud kontrollimised, et heakskiidetud kiirituskeskused vastavad direktiivi 1999/2/EÜ nõuetele.

Järgmistes tabelites ja joonistel on esitatud liikmesriikide heakskiidetud kiirituskeskuste 2013. aasta kontrolli tulemused, eelkõige töödeldud toidu ja toidu koostisosade liigid ja kogused ning kasutatud doosid.

3.1. Kokkuvõte ELi kohta

Järgmises tabelis on esitatud Euroopa Liidu 13 liikmesriigis heakskiidetud kiirituskeskustes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides).

Liikmesriik	Heakskiidetud keskuste arv	Töödeldud kogus (tonnides)
Belgia	1	3399,3
Bulgaaria	2	Toitu ei kiiritatud
Tšehhi Vabariik	1	24,4
Saksamaa	4	103,3
Eesti	1	35,2

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/3/EÜ, 22. veebruar 1999, ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta (EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24).

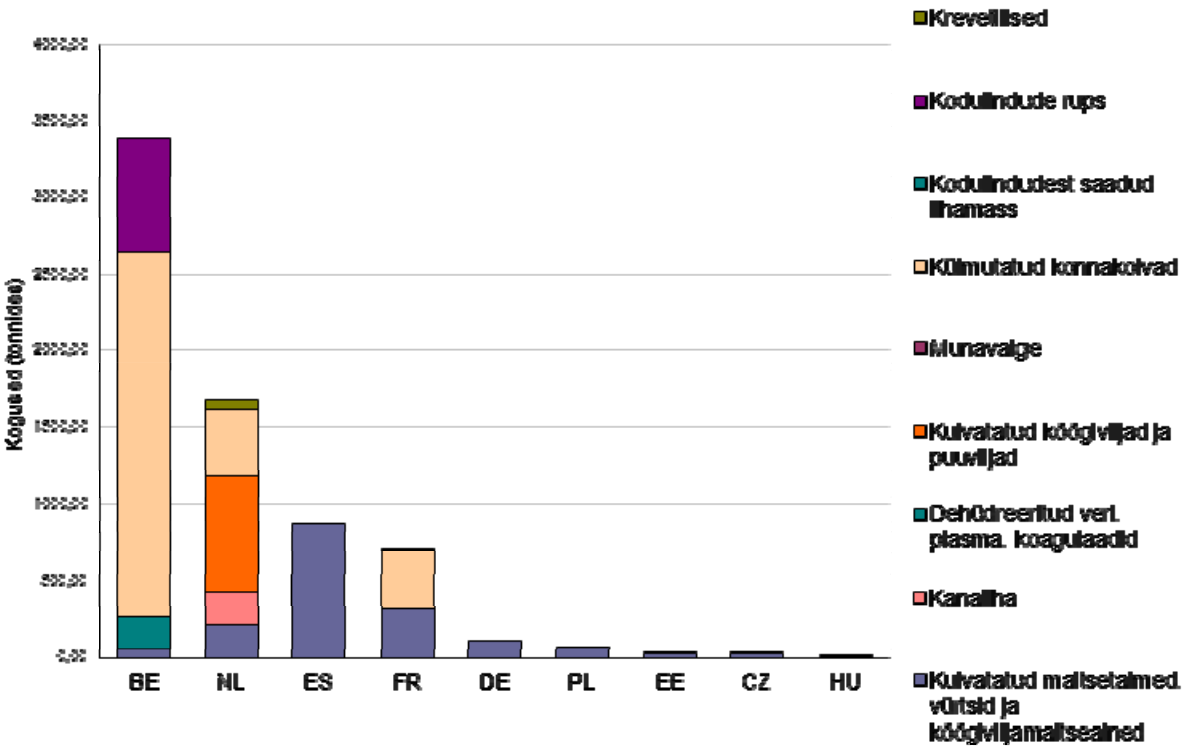
[5] ELT C 283, 24.11.2009, lk 5.

Hispaania	3*	871,0
Prantsusmaa	5	691,0
Itaalia	1	Toitu ei kiiritatud
Ungari	1	6,7
Madalmaad	2	1678,6
Poola	2	66,7
Rumeenia	1	Toitu ei kiiritatud
Ühendkuningriik	1	Toitu ei kiiritatud
Kokku:	**25**	**6876,2**

* Kahes keskuses kolmest toitu ei kiiritatud.

Nimetatud 13 Euroopa Liidu liikmesriigis asub 25 heakskiidetud kiirituskeskust. 25 heakskiidetud kiirituskeskusest seitsmes ei kiiritatud toiduaineid. 2013. aastal kiiritati toiduaineid ainult üheksas liikmesriigis kolmeteistkümnest.

Järgmisel tulpdiagrammil on esitatud 2013. aastal Euroopa Liidu heakskiidetud kiirituskeskustes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides) ja kategooriad.

Heakskiidetud kiirituskeskusi ei ole järgmistes liikmesriikides: Taani, Iirimaa, Kreeka, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Austria, Sloveenia, Slovakkia, Soome, Rootsi, Portugal.

Järgmistes tabelites on esitatud kiiritatud toodete kategooriad ja kasutatud doosid asjaomaste liikmesriikide kaupa.

3.2. Belgia

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4–7,9
Dehüdreeritud veri, plasma, koagulaadid	2,2–6,6
Külmutatud konnakoivad	2,7–4,7
Kodulindude rups	3,1–4,4

3.3. Tšehhi Vabariik

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5,66–9,92
Kuivatatud köögiviljad ja puuviljad*	6,65–8,7

* *Leccinum* sp., *Suillus luteus*, *Boletus edulis* ja kuivatatud seente segu

3.4. Saksamaa

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–10

3.5. Eesti

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	10

3.6. Hispaania

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	9,31

3.7. Prantsusmaa

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–10
Külmutatud konnakoivad	1–10
Kodulindudest saadud lihamass	4–10

3.8. Ungari

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2–10

3.9. Madalmaad

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4–8
Kanaliha	3–5
Kuivatatud köögiviljad ja puuviljad	2–8
Munavalge	1

Külmutatud konnakoivad	4–8
Krevetilised	3

3.10. Poola

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–10

4. TOOTE TURULEVIIMISE ETAPIS TEHTUD KONTROLLI TULEMUSED JA KIIRITATUD TOIDU AVASTAMISEKS KASUTATUD MEETODID

Järgmistes tabelites on esitatud toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töödeldud toodete avastamiseks kasutatud meetodid.

4.1. Kokkuvõte ELi kohta

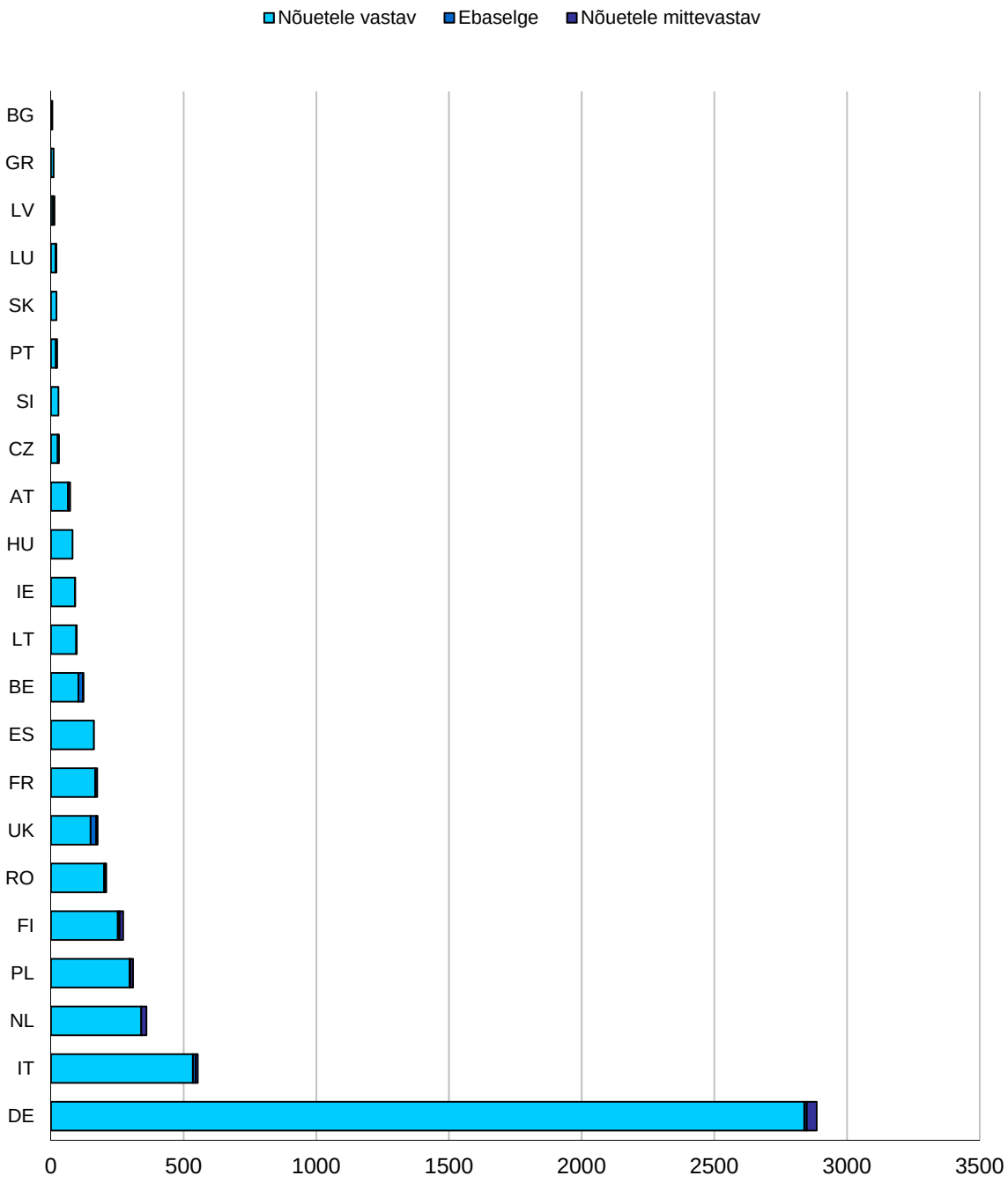
Järgmises tabelis on loetletud kõik analüüsitud proovid ja saadud tulemused kogu Euroopa Liidu kohta.

Liikmesriik	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	Proovid kokku	Protsent ELi koguproovide arvust
BE	104	16	3	123	**2,1 %**
BG	5	0	0	5	**0,1 %**
CZ	26	1	3	30	**0,5 %**
DK	EK	EK	EK	EK	
DE	2839	9	38	2886	**50,5 %**
EE	EK	EK	EK	EK	
IE	90	0	1	91	**1,6 %**
EL	10	0	0	10	**0,2 %**
ES	162	0	0	162	**2,8 %**
FR	167	0	7	174	**3,0 %**
HR	AEE	AEE	AEE	AEE	
IT	535	10	8	553	**9,7 %**
CY	EK	EK	EK	EK	
LV	8	0	5	13	**0,2 %**
LT	95	0	2	97	**1,7 %**
LU	18	0	2	20	**0,4 %**
HU	81	0	0	81	**1,4 %**
MT	AEE	AEE	AEE	AEE	
NL	340	0	20	360	**6,3 %**
AT	65	0	7	72	**1,3 %**
PL	296	3	10	308	**5,4 %**
PT	19	1	3	23	**0,4 %**
RO	201	4	3	208	**3,6 %**
SI	28	0	0	28	**0,5 %**

SK	21	0	0	21	**0,4 %**
FI	252	7	13	272	**4,8 %**
SE	EK	EK	EK	EK	
UK	149	22	5	176	**3,1 %**
EL kokku	**5511**	**73**	**130**	**5713**	**100 %**
	96,4 %	**1 %**	**2 %**	**100 %**	

AEE: andmeid ei esitatud EK: ei kontrollitud

Järgmisel tulpdiagrammil on esitatud kokkuvõte analüüsitud toiduproovidest ja analüüsitulemustest liikmesriigiti.

4.2. Belgia. Proovide arv: 123

		Proovide arv: 123			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	5	0	0	EN 1788
	Värsked seened	3	0	0	EN 1788
	Pastatooted	7	6	1*	EN 1788
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	4	0	0	EN 1788
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Molluskid	20	0	0	EN 1788
	Krevetilised	18	0	0	EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	Külmutatud maitsetaimed ja vürtsid	16	2	0	EN 1788
	Tee	19	2	0	EN 1788
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	2	6	1*	EN 1788
Muud	Toidulisandid	10	0	1**	EN 1788
Kokku:		**104**	**16**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**85 %**	**13 %**	**2 %**	

* ekslikult märgistatud

** kiiritamine ei ole lubatud

4.3. Bulgaaria. Proovide arv: 5

		Proovide arv: 5			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4	0	0	EN 1788
	Tee	1	0	0	EN 1788
Kokku:		**5**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.4. Tšehhi Vabariik. Proovide arv: 30

		Proovide arv: 30			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Küüslauk	3	0	0	EN 1788
	Kiirnuudlid	1	0	0	EN 1788
	Kuivatatud seened või seenetooted	3	0	0	EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	8	1	0	EN 1788
	Taimeteed/tõmmised	2	0	0	EN 1788
Muud	Toidulisandid (tääkliilia pulber)*	4	0	1	EN 1788
	Supp*	5	0	2	EN 1788
Kokku:		**26**	**1**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**87 %**	**3 %**	**10 %**	

* Proovid leiti olevat positiivse kiiritusanalüüsi tulemusega. Kiiritatud tooted olid märgistamata. Kiiritatud toodetega kaasas olevates või neile viitavates dokumentides ei olnud märget kiiritusega töötlemise kohta, mistõttu ei olnud võimalik kindlaks teha, kas toode on kiiritatud ELi poolt heaks kiidetud keskuses.

4.5. Taani

Rahaliste vahendite piiratuse tõttu ei tehtud 2013. aastal kontrollimisi toote turuleviimise etapis.

4.6. Saksamaa. Proovide arv: 2886

		Proovide arv: 2886			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Teraviljasaadused	9	0	0	EN 1788 EN 1787
	Teravili	1	0	0	EN 1787
	Kuivatatud puuviljad	80	0	0	EN 13708 EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Värsked puuviljad	51	0	0	EN 1784 EN 1788 EN 1787
	Värsked seened	14	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivatatud seened või seenetooted	142	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Kartulid	10	0	0	EN 1788

	Kaunviljad	66	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	36	0	1*	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Värsked köögiviljad	19	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	148	0	5**	EN 1786 EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Kala ja kalatooted	41	0	1***	EN 1784 EN 1786 EN 1788
	Kuivatatud kala ja mereannid	14	0	0	EN 1786 EN 1788 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1124	6	3**	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Maitsetaimed ja vürtsid (maitseainesegud või kastmelisandite segud)	197	0	6*	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Tee	201	0	1*	EN 1788 EN 1787 EN 13751
Liha ja lihatooted	Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	31	0	0	EN 1784 EN 1786 EN 1787
	Lihatooted (välja arvatud vorstid)	48	0	0	EN 1784 EN 1786
	Muud	1	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 1787 EN 13751
	Kodulinnuliha	118	0	0	EN 1786
	Vorsttooted	30	0	0	EN 1784 EN 1786
Piim ja piimatooted	Ürdivõi	6	0	0	EN 1786
	Vürtse/ürte sisaldav juust	41	0	0	EN 1788 EN 1787
	Piim ja piimatooted	1	0	0	EN 1787
Muud	Kohv	0	0	1***	EN 1788
	Toidulisandid	154	1	4***	EN 1788 EN 13751
	Valmistoidud	24	0	0	EN 1786 EN 1788 EN 13751
	Muud	33	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 1787 EN 13751

	Kuivkastmed ja -supid	199	2	16*	EN 1788 EN 13751
Kokku:		**2839**	**9**	**38**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**98 %**	**0 %**	**1 %**	

* ekslikult märgistatud
** ekslikult märgistatud ja/või kiiritamine ei ole lubatud
*** kiiritamine ei ole lubatud

4.7. Eesti

Ioniseerivat kiirgust analüüsivate laborite puudumise tõttu ei tehtud 2013. aastal Eestis kontrollimisi toote turuleviimise etapis. Lisaks ei esinenud Eesti pädevate asutuste andmeil juhtumeid, kus oleks kahtlustatud nõuetele mittevastavate kiiritatud toiduainete esinemist Eesti turul.

4.8. Iirimaa. Proovide arv: 91

		Proovide arv: 91			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Marjad	4	0	0	EN 1788 EN 13751
	Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	4	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kiirnuudlid	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Tomatipulber	1	0	0	EN 1788 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Maitsetaimed ja vürtsid	26	0	0	EN 1788 EN 13751
Liha ja lihatooted	Burgerivalmistussegu	1	0	0	EN 1788 EN 13751
Muud	Toidulisandid	52	0	1*	EN 1788 EN 13751
Kokku:		**90**	**0**	**1**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**99 %**	**0 %**	**1 %**	

* ekslikult märgistatud

4.9. Kreeka. Proovide arv: 10

		Proovide arv: 10			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	9	0	0	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	1	0	0	EN 13751
Kokku:		**10**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.10. Hispaania. Proovide arv: 162

		Proovide arv: 162			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	8	0	0	EN 13708
	Kuivatatud seened või seenetooted	12	0	0	EN 1788 EN 13751
	Pähklid	4	0	0	EN 1787
	Õliseemned	32	0	0	EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	24	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Kala ja kalatooted	17	0	0	EN 1786
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	45	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	10	0	0	EN 13751
Liha ja lihatooted	Liha	10	0	0	EN 1786
Kokku:		**162**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.11. Prantsusmaa. Proovide arv: 174

		Proovide arv: 174			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	54	0	0	EN 1787
	Muud	8	0	0	EN 1788
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Krevetilised	20	0	1*	EN 1786
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	44	0	2*	EN 1788
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	10	0	0	EN 1786
	Liha ja lihatooted	31	0	4*	EN 1784
Kokku:		**167**	**0**	**7**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**96 %**	**0 %**	**4 %**	

* ekslikult märgistatud

4.12. Itaalia. Proovide arv: 553

		Proovide arv: 553			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	Teravili	2	2	0	EN 1788 EN 13751

ning nendest valmistatud tooted	Kuivatatud puuviljad	8	0	0	EN 13708 EN 13784 EN 1787
	Värsked puuviljad	7	0	0	EN 13708 EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Küüslauk	17	1	0	EN 1788 EN 13784 EN 13751
	Kuivatatud seened või seenetooted	14	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
	Pähklid	20	0	0	EN 13784 EN 1787 EN 13751
	Sibulad	22	0	0	EN 1788 EN 13784 EN 13751
	Muu köögivili	4	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kartulid	26	0	0	EN 1788 EN 13784 EN 13751
	Kaunviljad	12	0	0	EN 13784 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	95	1	0	EN 1788 EN 1786 EN 13751
	Kala ja kalatooted	18	0	0	EN 1786 EN 1788 EN 13784
	Krevetilised	38	3	4***	EN 1788 EN 13751
	Surimi	0	2	0	EN 1788
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	124	0	1*	EN 1788 EN 13784 EN 13783 EN 1787 EN 13751
	Toidulisandid	25	0	1**	EN 1788 EN 13784 EN 13751
	Tee	13	0	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	14	0	2	EN 1786 EN 13751
	Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	36	0	0	EN 1786 EN 13784
	Kodulinnuliha	39	0	0	EN 1786 EN 13784
Muud	Valmistoidud	0	1	0	EN 1788
	Kuivkastmed ja -supid	1	0	0	EN 13751
	Kokku:	**535**	**10**	**8**	

Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**97 %**	**2 %**	**1 %**	

* ekslikult märgistatud
** ekslikult märgistatud ja/või kiiritamine ei ole lubatud
*** ekslikult märgistatud ja/või kiiritatud keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.13. Küpros

Ioniseerivat kiirgust analüüsivate laborite puudumise tõttu ei tehtud 2013. aastal Küprosel kontrollimisi toote turuleviimise etapis.

4.14. Läti. Proovide arv: 13

		Proovide arv: 13			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	3	0	0	EN 1788
Muud	Toidulisandid	5	0	5*	EN 1788
	Kokku:	**8**	**0**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**62 %**	**0 %**	**38 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

4.15. Leedu. Proovide arv: 97

		Proovide arv: 97			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Muud	Toidulisandid	95	0	2*	EN 13783
	Kokku:	**95**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**98 %**	**0 %**	**2 %**	

* kiiritamine keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.16. Luksemburg. Proovide arv: 20

		Proovide arv: 20			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Suured töötlemata külmutatud krevetid	10	0	0	EN 1788
Liha ja lihatooted	Konnakoivad	5	0	0	EN 1786
Muud	Toidulisandid	3	0	2*	EN 1788
	Kokku:	**18**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**90 %**	**0 %**	**10 %**	

* Luksemburgis ei ole kiiritamine lubatud, tooted on pärit USAst

4.17. Ungari. Proovide arv: 81

		Proovide arv: 81			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	81	0	0	EN 1788
	Kokku:	**81**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.20. Madalmaad. Proovide arv: 360

		Proovide arv: 360			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Muud	101	0	0	EN 1788 EN 13751
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Teave on esitatud üksnes kategooria kohta	40	0	8*	EN 1788 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Teave on esitatud üksnes kategooria kohta	83	0	1***	EN 1788 EN 13751
Liha ja lihatooted	Teave on esitatud üksnes kategooria kohta	3	0	0***	EN 1788 EN 13751
Muud	Eritoiduks ettenähtud toit	3	0	0	EN 1788 EN 13751
	Toidulisandid	83	0	11**	EN 1788 EN 13751
	Kodulinnuliha	27	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kokku:	**340**	**0**	**20**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**94 %**	**0 %**	**6 %**	

* ekslikult märgistatud
** kiiritamine keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud
*** põhjendust ei esitatud

4.21. Austria. Proovide arv: 72

		Proovide arv: 72			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	20	0	2**	EN 1786
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	30	0	0	EN 1788 EN 13751
Muud	Kuivkastmed ja -supid	15	0	5*	EN 1788 EN 13751
	Kokku:	**65**	**0**	**7**	

Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**90 %**	**0 %**	**10 %**	

* ekslikult märgistatud
** kiiritamine ei ole lubatud

4.22. Poola. Proovide arv: 308

		Proovide arv: 308			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Marjad	1	0	0	EN 1787
	Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	1	0	0	EN 1784
	Kuivatatud puuviljad	4	0	0	EN 13708
	Värsked puuviljad	2	0	0	EN 1784 EN 1788
	Troopilised puuviljad	7	0	0	EN 1784 EN 1788
	Küüslauk	13	0	0	EN 1788
	Värsked seened; kuivatatud seened või seenetooted	1	0	0	EN 1788
	Sibulad	1	0	0	EN 1788
	Kartulid	2	0	0	EN 1788
	Kaunviljad	3	0	0	EN 1788
	Supid	1	0	0	EN 1788
	Tee	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	1	0	0	EN 1788
	Värsked köögiviljad	1	0	0	EN 1788
Kalad, koorikloomad, karbid ja nendest valmistatud tooted	Külmutatud koorikloomad või molluskid	1	0	0	EN 1788
	Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	5	0	0	EN 1786
	Kala ja kalatooted	15	0	0	EN 1786
	Krevetilised	4	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	63	0	0	EN 1788 EN 13751
	Küüslauk	4	0	0	EN 1788
	Taimeteed/tõmmised	1	0	0	EN 13751
	Värsked maitsetaimed ja vürtsid	3	0	0	EN 1788
	Muud	1	0	0	EN 1788
	Tee	1	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	2	0	0	EN 1788
Liha ja lihatooted	Liha	9	0	0	EN 1784 EN 1786
	Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	5	0	0	EN 1784 EN 1786
	Eri lindude liha, känguruliha, küülikuliha	5	0	0	EN 1784 EN 1786

	Kodulinnuliha	5	0	0	EN 1784 EN 1786
Piim ja piimatooted	Vürtse/ürte sisaldav juust	32	1	7*	EN 1788
	Kodujuust	4	0	0	EN 1788
	Valminud juust	1	1	0	EN 1788
	Piim ja piimatooted	3	0	0	EN 1788
Muud	Marjad	1	0	0	EN 1787
	Kuivatatud puuviljad	2	0	0	EN 13708
	Eritoiduks ettenähtud toit	8	0	1**	EN 1788 EN 13751
	Toidulisandid	19	0	2***	EN 1788 EN 13751
	Troopilised puuviljad	2	0	0	EN 1784 EN 1788
	Taimeteed/tõmmised	2	0	0	EN 13751
	Värsked seened; kuivatatud seened või seenetooted	10	0	0	EN 1788
	Muud	1	0	0	EN 1788
	Kuivkastmed ja -supid	19	0	0	EN 1788
	Supid	5	1	0	EN 1788
	Tee	23	0	0	EN 1788 EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	1	0	0	EN 1788
Kokku:		**296**	**3**	**10**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**96 %**	**1 %**	**3 %**	

* ekslikult märgistatud
** kiiritamine ei ole lubatud
*** muu, ekslikult märgistatud

4.23. Portugal. Proovide arv: 23

		Proovide arv: 23			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	6	0	0	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	1	0	0	EN 13751
Muud	Toidulisandid	12	1	3*	EN 13751
Kokku:		**19**	**1**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**83 %**	**4 %**	**13 %**	

* kiiritamine ei ole lubatud

4.24. Rumeenia. Proovide arv: 208

		Proovide arv: 208			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest	Kuivatatud puuviljad	1	0	0	EN 13751
	Seemned	13	0	0	EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja	3	0	0	EN 13751

valmistatud tooted	köögiviljatooted				
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	133	4	3*	EN 1788 EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	22	0	0	EN 1788 EN 13751
	Tee	5	0	0	EN 13751
Muud	Eritoiduks ettenähtud toit	2	0	0	EN 13751
	Toidulisandid	22	0	0	EN 1788 EN 13751
Kokku:		**201**	**4**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**97 %**	**2 %**	**1 %**	

* kiiritamine keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.25. Sloveenia. Proovide arv: 28

		Proovide arv: 28			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Marjad	5	0	0	EN 1787 EN 13751
	Küüslauk	5	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5	0	0	EN 1787 EN 13751
	Tee	5	0	0	EN 13751 EN 1787
Liha ja lihatooted	Kanapuljong	1	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 13751
	Liha ja lihatooted	2	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 13751
	Kodulinnuliha	3	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 13751
Muud	Supp	2	0	0	EN 1788 EN 1786 EN 13751
Kokku:		**28**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.26. Slovakkia, Proovide arv: 21

		Proovide arv: 21			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Maitsetaimed ja vürtsid	Muud	4	0	0	EN 1784 EN 1788
Liha ja lihatooted	Muud	1	0	0	EN 1784 EN 1788
Piim ja piimatooted	Valminud juust	1	0	0	EN 1784
Muud	Muud	15	0	0	EN 1784 EN 1788
Kokku:		**21**	**0**	**0**	

Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.27. Soome. Proovide arv: 272

		Proovide arv: 272			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Marjad	14	0	1*	EN 13751
	Teraviljasaadused	8	0	0	EN 13751
	Kuivatatud puuviljad	3	0	0	EN 13751
	Kuivatatud seened või seenetooted	2	0	0	EN 13751
	Pähklid	0	0	4*	EN 13751
	Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	30	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	111	1	2**	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	7	0	0	EN 13751
	Tee	19	0	1*	EN 13751
Muud	Aminohappevalmistis	1	0	0	EN 13751
	Joogi koostisosa	8	0	0	EN 13751
	Purustatud kakaooad	1	0	0	EN 13751
	Toidu lisaaine	1	0	0	EN 13751
	Eritoiduks ettenähtud toit	1	0	0	EN 13751
	Toidulisandid	33	5	4*	EN 13751
	Valmistoidud	7	1	1*	EN 13751
	Valguvalmistised	2	0	0	EN 13751
	Kuivkastmed ja -supid	4	0	0	EN 13751
Kokku:		**252**	**7**	**13**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**93 %**	**3 %**	**5 %**	

* ekslikult märgistatud; kiiritatud keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud, kiiritamine ei ole lubatud

** ekslikult märgistatud; kiiritatud keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.28. Rootsi

Toodete turuleviimise etapis 2013. aastal kontrollimisi ei tehtud.

4.29. Ühendkuningriik. Proovide arv: 176

		Proovide arv: 176			
Toidukategooria	**Turuleviimise etapis analüüsitud tooted**	**Nõuetele vastav**	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	**Kasutatud CENi meetod**
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad ning nendest valmistatud tooted	Küüslauk	3	1	0	EN 13751
	Kiirnuudlid	34	8	4*	EN 1788 EN 13751
	Mangost valmistatud teravamaitseline segu	1	0	0	EN 13751
	Pähklid	1	0	0	EN 13751
	Riisikreekerid	1	0	0	EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	84	6	0	EN 1788 EN 13751
	Karripasta	1	0	0	EN 13751
	Taimeteed/tõmmised	1	1	0	EN 13751
	Värsked maitsetaimed ja	5	1	0	EN 13751

	vürtsid				
	Tee	2	0	0	EN 13751
Muud	Kohv	1	0	0	EN 13751
	Toidulisandid	11	4	1*	EN 1788 EN 13751
	Kuivkastmed ja -supid	4	1	0	EN 13751
Kokku:		**149**	**22**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest		**85 %**	**13 %**	**3 %**	

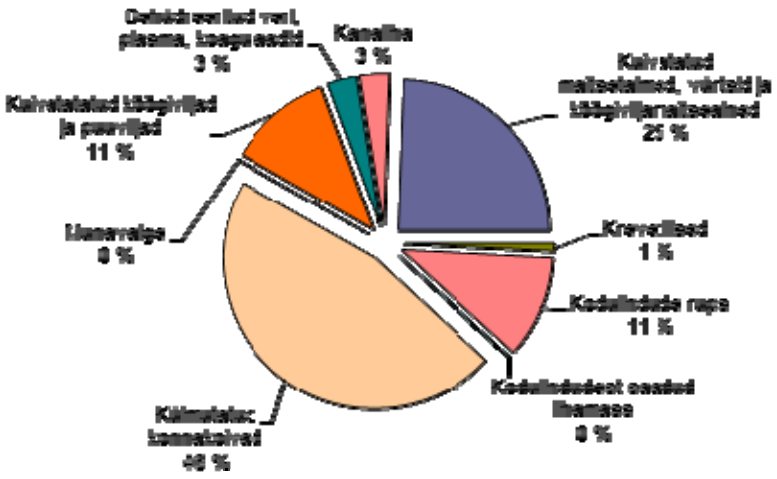
* ekslikult märgistatud; kiiritatud keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud, kiiritamine ei ole lubatud

5. KOKKUVÕTE

Käesolev aruanne hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2013. Aruanne hõlmab teavet, mille 26 liikmesriiki on komisjonile edastanud. Malta ja Horvaatia ei esitanud 2013. aasta kohta andmeid.

2013. aastal oli 13 liikmesriigis töös 25 vastavalt direktiivi 1999/2/EÜ lõike 7 artiklile 2 heakskiidetud kiirituskeskust. Lisandus üks uus heakskiidetud kiirituskeskus Hispaanias. Ühtegi heakskiidetud kiirituskeskust ei suletud. Seitsmes kiirituskeskuses 2013. aastal toitu ei kiiritatud.

ELi liikmesriikides töödeldi ioniseeriva kiirgusega kokku 6 876 tonni tooteid, millest 84 % kiiritati peamiselt kolmes liikmesriigis: Belgias (49,4 %), Madalmaades (24,4 %) ja Hispaanias (12,7 %). Kaks peamist kiiritatud tootekategooriat on konnajalad (46,4 %) ning kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid (24,4 %). Võrreldes 2012. aastaga (7972 tonni) on aasta hiljem ELis kiiritatud toodete üldkogus 14 % vähenenud.

26 liikmesriiki esitas teavet toodete turuleviimise etapis tehtud kontrollimiste kohta. Neljas liikmesriigis ei tehtud 2013. aastal ametlikke kontrollimiste käigus ühtki analüütilist kontrolli.

2013. aastal analüüsiti 22 liikmesriigis kokku 5713 proovi. Kolm liikmesriiki tegid 66 % proovidest (Saksamaa 50,5 %, Itaalia 9,7 % ja Madalmaad 6,3 %; 2012. aastal tehti Saksamaal 52,4 %, Madalmaades 7,2 % ja Ühendkuningriigis 6,2 % proovidest). Saksamaa on jätkuvalt esikohal toiduainete turustamise etapis kontrollimise valdkonnas. 5511 proovi (96,5 %) vastasid direktiivi 1999/2/EÜ sätetele, 130 proovi (2,3 %) nõuetele ei vastanud ja 73 proovi (1,5 %) puhul olid analüüsi tulemused ebaselged. Kaks peamist põhjust, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, olid sarnaselt varasematele aastatele ebakorrektne märgistamine ja keelatud kiiritamine. Nõuetele ei vasta ka kiiritamine keskustes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud. Täpsemad põhjused, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, on esitatud tabelites, mis kajastavad igas liikmesriigis sooritatud analüüse.

6. KOMISJONI POOLT EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE 2012. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU JA TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA ESITATUD ARUANDE (COM(2014) 52 (FINAL)) PARANDUS

Käesoleva parandusega asendatakse Hispaaniat käsitlev punkt 4.10 järgmisega:

4.10. Hispaania

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 141**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	77	1	0	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Kala ja kalatooted	30	0	0	EN 1786
Taimeteed/tõmmised	8	0	0	EN 13751
Liha ja lihatooted	2	0	0	EN 1786
Kuivatatud seened või seenetooted	9	0	0	EN 1788; EN 13751
Pähklid	6	0	0	EN 1787
Köögiviljad (kuivatatud sibul)	8	0	0	EN 13751; EN 1787
Kokku:	**140**	**1**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**99 %**	**1 %**	**0 %**	